सानिमा इन्स्योरेन्स कम्पनी लि.
Sanima Insurance Company Ltd.
केन्द्रीय कार्यालयः सिटी एक्सप्रेस कम्प्लेक्स, कमलादी, पोष्ट बक्स नं. १६२२, काठमाडौं, नेपाल
फोन नं. ०१-४४२७१७०, ४४२७१७१, ४४२७१७२, ४४२७१०१, फ्याक्सः ९७७-१-४४२७१०३
E-mail: sanima@sanimageneral.com, Web: www.sanimageneral.com

बैंकरको क्षतिपूर्ति बीमालेख

यो बीमालेख **सानिमा इन्स्योरेन्स कम्पनी लि.** (यसपछि बीमक भनिएको) र अनसूचीमा उल्लेख गरिएको बीमा गर्ने संस्था (यसपछि बीमित भनिएको) बीच भएको बीमा सम्बन्धी एउटा करार हो । अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिम बीमितले बीमकलाई गरेको लिखित प्रस्ताव र घोषणा यो बीमालेखको आधार हुनेछ । बीमितले यस बीमालेखमा उल्लेख गरिएको बीमाको शर्त, बन्देज, व्यवस्था, अपवाद, सम्पुष्टि तथा अन्य विषयको अधीनमा रही बीमाशुल्क भुक्तानी गरेको छ ।

यस बीमालेखमा उल्लेख गरिएको बीमाको शर्त, बन्देज, ब्यवस्था, अपवाद, सम्पुष्टि तथा अन्य विषयको अधीनमा रही बीमकले बीमितलाई अनसूचीमा उल्लेखित कुनै धन द्रब्य वा धितोको रूपमा राखिएको सुरक्षणको अनुसूचीमा उल्लेखित बीमा गरिएको समयावधि भित्र वा नबीरकण भै कायम रहेको बीमा अवधि भित्र भएको कुनै प्रत्यक्ष हानि-नोक्सानी वा क्षति उल्लेखित समयावधि भित्र पत्ता लागेमा यस बीमालेख अनुसार सो को क्षतिपूर्ति दिइनेछ ।

१. परिभाषा (Definition)

(क) धनद्रब्य (Money)

यस बीमालेखमा प्रयोग गरिएको "धनद्रब्य" शब्दले बैंक नोट (हस्ताक्षर भएको वा नभएको मुद्राङ्कित पक्का कागज), सुनचाँदीका सिक्का, मुद्रा, सुनचाँदीको लाप्सा, गरगहना, जवाहरात, टाँचा नमारिएको हुलाक तथा राजस्व टिकट भन्ने सम्झनु पर्दछ ।

(ख) सुरक्षण (Security)

यस बीमालेखमा प्रयोग गरिएको सुरक्षण भन्नाले स्वीकृत हवाई प्रेषण पत्र, बैंक धनादेश, विनिमय पत्र (Bill of Exchange), बिल्टी वा मालपत्र, निक्षेपको प्रमाणपत्र, शेयर स्टकको प्रमाणपत्र, चेक, कुपन, डिवेञ्चर, डिमाण्ड हुण्डी, एक्प्रेस हुलाक आदेश, बीमितले जारी गरेको मुद्दती निक्षेप पुर्जा, लरी पुर्जा, लरी टिकट, हुलाक रसिद, प्रतिज्ञापन पत्र (प्रमिसरी नोट), रेल्वे रसिद, टाइम ड्राफ्ट, गोदाम रसिद, मेल ट्रान्सफर, यात्रु चेक, ड्राफ्ट तथा विनिमय गर्न सकिने अन्य सम्पूर्ण लिखत तथा निस्साहरू (जुन कुनै धारक ९द्यभबचभच० ले विनिमय गरेको भए ति अनभिज्ञ धारक बिरूद्ध त्यस सम्बन्धमा दावी उजुरी गर्न सकिने थिएन) लाई सम्झनु पर्दछ ।

(ग) कर्मचारी वा कामदार (Employee)

यस बीमालेखमा प्रयोग गरिएको "कर्मचारी वा कामदार" भन्नाले बैंकका सम्पूर्ण कार्यालयहरूका स्थायी वा अस्थायी, पूर्णकालीन वा आंशिक करार, ज्यालादारी वा तालिमे (Intern) वा आउट सोर्सिङ्ग गरी काममा लगाइएका वा अन्य शर्तमा बहाल रहेका बैंकको पेरोल वा तलबी खातामा नाम रहेका सम्पूर्ण कर्मचारी वा कामदार (अधिकृत, सहायक वा तल्लो तहका कार्यालय सहयोग वा कामदार वा कारिन्दा) तथा सिकारूलाई सम्झनु पर्दछ ।

२. रक्षावरण (Coverage)

यस बीमालेख अनुसार बीमकले देहायका अवस्थाहरूमा देहायका जोखिमहरूबाट भएको हानि-नोक्सानी वा क्षतिको क्षतिपूर्ति वा हर्जाना प्रदान गर्नेछ ।

(क) परिसरमा रहेको (On Premises)

बीमित जिम्मेवार रहेको वा निजको हित निहित रहेको वा बीमितले आफ्नो जिम्मामा राख्न कबुल गरेको र बीमाको अवधिभर जुनसुकै समयमा बीमितको आफ्नो परिसरमा (बीमितको घुम्ती कार्यालय, शाखा रहित कार्यालय र एटिएममा रहेका समेत) वा सो भित्र वा निक्षेपको कुनै सुरक्षित स्थानमा रहेको वा बीमितको बैंकरको परिसरमा रहेको वा ब्यवसायको स्वभाविक काम वा कामको सिलसिलामा साटफेर, सटही, विनिमय गर्न वा रजिष्ट्रेशन गराउनको लागि निर्माणकर्ता वा बिक्रेता कहाँ तिनीहरूको कुनै प्रतिनिधि कहाँ वा तिनीहरूको साटफेर, सटही, विनिमय वा रजिष्ट्रेशनको कार्य गर्ने वा सोको प्रबन्ध मिलाउने काममा लगाइएको कुनै ब्यक्तिकहाँ वा संस्थामा राखिएको वा जम्मा गरिएको कुनै धनद्रब्य वा धितोको रूपमा लिइएको सुरक्षण बीमितको कर्मचारी वा कामदार वा अन्य जुनसुकै ब्यक्तिले गरेका आगलागी, चोरी, डकैती वा प्रतिरोध/बलजफ्तीको कारणबाट नासिए, क्षतिग्रस्त भए वा नष्ट हुन गएमा ।

(ख) पारवहनमा रहेको (In Transit)

बीमितको कर्मचारी वा कामदारको हेलचेक्र्याईं वा धोखापूर्ण कार्य वा अन्य कुनै कारणबाट त्यस्तो कर्मचारी वा कामदारको साथ लगाएर पारवहन (एक स्थानबाट अर्को स्थानसम्म स्थानान्तरण गर्ने कार्य) भइरहेको अवस्थामा कुनै धनद्रब्य वा धितो स्वरूप लिइएको सुरक्षण नष्ट भए, हराए, गलत स्थानमा राखिए वा हिनामिना भएको अवस्थामा ।

यस्तो धनद्रब्य तथा धितोको लागि राखिएका सुरक्षणहरूको रक्षावरण बीमितको तर्फबाट पारवहनका लागि खटिएका ब्यक्तिले प्राप्त गरेको समयदेखि सोको निश्चित गन्तब्य स्थानमा हस्तान्तरण नभएको अवधिसम्मको लागि लागू हुनेछ ।

(ग) जालसाजी वा हेरफेर (Forgery or Alteration)

काउन्टरमा बुझेको वा क्लियरिङ्ग वा हुलाक/कुरियरबाट प्राप्त भएको नक्कली, काल्पनिक, जाली वा बनाएको चेक वा ड्राफ्ट, बीमितले जारी गरेको वास्तविक चेक वा यात्रु चेक वा दान उपहार दिएको चेक, मुद्दती निक्षेपको पूर्जामा जालसाजी रूपमा दरपिठ भएको वा त्यस्ता लिखत निस्साहरूमा विश्वास गरी भुक्तानी गरिएको अवस्थामा ।

(घ) बेइमानी (Dishonesty)

बीमितको कर्मचारी वा कामदारले एक्लै वा अन्य व्यक्तिसंगको मिलेमतोमा गरेको बेइमानी वा आपराधिक कार्यबाट बीमितको धनद्रव्य वा धितोको लागि राखिएका सुरक्षणहरूको हानि-नोक्सानी पुग्न गएको अवस्थामा ।

(ङ) धितो⁄बन्धक राखिएको सामान (Hypothicated Goods)

बीमित समक्ष धितो वा बन्धक राखिएका र बीमितको नियन्त्रणमा रहेका कुनै सामान वा वस्तुको सम्बन्धमा बीमितको कर्मचारी वा कामदारले गरेको धोखा वा बेइमानीयुक्त कार्यबाट सिर्जित हानि-नोक्सानी ।

३. क्षतिपूर्तिको सीमा (Limitation of Indemnity)

कुनै प्रत्यक्ष हानि-नोक्सानीको सम्बन्धमा यस बीमालेख अन्तर्गत दिइने क्षतिपूर्ति देहायभन्दा बढी हुने छैन ।

(क) बीमितको कुनै कर्मचारी वा कामदारले एकल वा अन्य कर्मचारी वा कामदारसंग मिली संयुक्त रूपमा बीमितलाई हानि-नोक्सानी हुने कुनै काम वा कामहरू गरेको वा नगरेको अवस्थामा एक बीमा अवधिभित्र एकल कार्य गरे नगरेको वा पटक पटक कार्य गरे वा नगरेको कारणबाट हुन गएको हानि-नोक्सानीको सम्बन्धमा बीमा गरिएको रकम वा बीमाङ्कमा नबढ्ने गरी क्षति वा हानि-नोक्सानी भएको रकम ।

(ख) बीमाको कुनै एक अवधिमा भएको सम्पूर्ण हानि-नोक्सानीको सम्बन्धमा माथिको प्रकरण (क) को व्यवस्थाको अधीनमा रही यस अन्तर्गत बीमा गरिएको रकमको दोब्वर रकम ।

४. प्रतिवन्धात्मक ब्यवस्थाहरू (Provisos)

(क) बीमितले ब्यहोर्नु पर्ने पहिलो अधिक रकम (Excess)

रक्षावरण खण्डको प्रकरण क, ख, ग र ङ मा उत्पन्न हानि-नोक्सानीको बीमितले अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिमको पहिलो न्यूनतम अधिक रकम (एक्सेस) ब्यहोर्नु पर्नेछ । प्रकरण क मा उल्लेखित हरेक घटना र प्रकरण ग मा उल्लेखित कार्य तथा घटनाहरूमध्ये हरेक घटनाबाट उत्पन्न हानि-नोक्सानीलाई भिन्नै हानि-नोक्सानीको रूपमा लिइनेछ। बीमकले सुरूमै त्यस्तो रकम वा हानि-नोक्सानी वापत भुक्तानी गरेको रहेछ भने बीमितले त्यस्तो अधिक (एक्सेस) रकम बीमकलाई फिर्ता गर्नु पर्नेछ ।

(ख) पुनर्स्थापना (Reinstatement)

यो बीमालेखको अवधिभर बीमा सुरक्षण बीमा गरिएको भिन्नाभिन्नै रकमको अधिकतम सीमासम्म कायम राखिनेछ र सोही कुरालाई आधार मानी प्रस्तुत बीमालेख अन्तर्गत कुनै हानि-नोक्सानीको अन्तिम छिनोफानो भै सकेपछि बाँकी बहाल अवधिको लागि बीमितले समानुपातिक बीमाशुल्क रकम बीमकलाई भुक्तानी गरी दावी रकमले कम हुन आएको बीमाङ्क रकम पहिलेको सीमासम्म हुने गरी बीमकलाई बाँकी अवधिको लागि थप बीमाशुल्क भुक्तानी गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो थप बीमाशुल्क रकम बीमालेख बमोजिम भुक्तानी गर्नुपर्ने खुद दावी रकमबाट घटाइनेछ। अधिकतम सीमाको यो अविछिन्न परिधिभित्र बीमकले कुनै हानि-नोक्सानीको लागि भुक्तानी गरिसकेको भए पनि र हानि-नोक्सानी पत्ता लागिसकेपछि उल्लेखित थप बीमाशुल्क रकम वास्तविक रूपमा भुक्तानी भइसकेको भए वा नभए जे भए पनि उपलब्ध हुनेछ। यो प्रकरणमा गरिएको ब्यवस्थाको स्पष्ट मनसाय अनुसार एउटै वा छुट्टाछुट्टै मितिमा उत्पन्न हानि-नोक्सानीका लागि गरिएका छुट्टाछुट्टै दावीहरूको संख्या उल्लेखित बमोजिमको कुनै हानि-नोक्सानीको छिनोफानो गर्दा थप बीमाशुल्क कट्टा गरेर मात्र भुक्तानी पाउने बीमकको अधिकार हुनेछ । तर बीमकको दायित्व कुनै एक अवधिमा बीमा गरिएको सम्बन्धित रकमको दोब्वरसम्म मात्र र कुनै एउटा ब्यक्तिले कुनै कार्य गरे वा नगरेबाट उत्पन्न हुने नोक्सानीको सम्बन्धमा बीमा गरिएको सम्बन्धित रकमको अधिकतम सीमासम्म मात्र सीमित रहनेछ ।

(ग) बीमा सुरक्षणको भूत प्रभावी अवधि (Retro-Active Period of Cover)

देहायका कुराहरूको लागि बीमक उत्तरदायी हुनेछैन:

१. यस बीमालेखको अवधिभित्र पत्ता नलागेको हानि-नोक्सानी

२. यो बीमालेख रद्द गरिएको वा नबीकरण नगरिएको अवस्थामा बीमा अवधि समाप्त भएको वा रद्द गरिएको मितिले छ महिनाभित्र पत्ता नलगाएको कुनै हानि-नोक्सानी

तर उक्त छ महिनाको अवधिभित्र कायमै रहने गरी बीमित वा अन्य बीमा अन्तर्गत बीमित वा अन्य कुनै ब्यक्तिबाट अन्य कुनै बीमा गरिएको रहेछ भने यो बीमालेखको ब्यवस्था गरेको त्यस्तो अन्य बीमा अन्तर्गत पर्ने कुनै हानि-नोक्सानीको सम्बन्धमा लागू हुने छैन। साथै त्यस्तो हानि-नोक्सानीको सम्बन्धमा यस बीमालेख अन्तर्गत कुनै क्षतिपूर्ति दिइने छैन ।

३. कुनै हानि-नोक्सानी पत्ता लागेमा उक्त हानि-नोक्सानी पत्ता लागेको मितिबाट बढीमा दुई वर्ष अघिको अवधि (भूत प्रभावी अवधि) भित्र उक्त हानि-नोक्सानी सिर्जना गर्ने घटना घटेको हुनु पर्दछ ।

तर त्यस्तो भूत प्रभावी अवधिमा बीमा अविच्छिन्न रूपमा लागू भएको हुनुपर्नेछ। कुनै पनि अवस्थामा बीमालेख प्रारम्भमा जारी भएको मिति अगाडि भएको कुनै हानि-नोक्सानीको सम्बन्धमा क्षतिपूर्ति दिन बीमक बाध्य हुनेछैन ।

(घ) सुरक्षणहरूको मूल्याङ्कन (Valuation of Securities)

कुनै हानि-नोक्सानीको मूल्याङ्कन गर्दा त्यस्तो हानि-नोक्सानी पत्ता लागेको दिन (शनिबार र सार्वजनिक बिदाको दिन बाहेक) को बजार मूल्य वा भाऊको नेपाली रूपैयाँको हिसाबमा सुरक्षणहरूको मूल्य निर्धारण गरिनेछ। त्यस्तो दिनमा त्यस्ता सुरक्षणहरू वा ती मध्ये कुनैको बजार मूल्य वा भाउ नभएको अवस्थामा सम्बन्धित पक्षहरू बीच सहमति भई स्वीकृत भएको मूल्य नै तिनको मूल्य मानिनेछ। साथै सम्बन्धित पक्षहरू बीच सो सम्बन्धमा मतभिन्नता उत्पन्न भएमा मध्यस्थताबाट छिनोफानो गरिनेछ ।

५. बीमालेखले नसमेट्ने अवस्थाहरू (Exception)

यस बीमालेख अन्तर्गत देहायको अवस्थामा बीमकले दावी भुक्तानी गर्ने छैन:

(क) देहायका घटनाहरूको कारणबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा हुन गएको कुनै हानि-नोक्सानी

अ) भूकम्प, ज्वालामुखी वा भूमिगत (पृथ्वीको सतहमुनी) आगलागी वा अरू कुनै प्राकृतिक प्रकोप (Convulsion)

(आ) बाढी, जलमग्न, आँधीबेहरी, हुरी बतास वा अरू कुनै वातावरणीय उथलपुथल

(इ) युद्ध, आक्रमण, विदेशी शत्रुको कारबाही वा कुनै युद्ध सरहको कारवाही (घोषित वा अघोषित) वा गृहयुद्ध

(ई) सैनिक विद्रोह, उपद्रव, क्रान्ति वा शक्ति अपहरण वा जंगी कानून वा घेराबन्दी स्थितिको घोषणा

उपरोक्त कुनै पनि घटनाहरूको कारणबाट उत्पन्न असामान्य स्थिति (भौतिक वा अन्य) को अवस्थामा प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले भएको हानि-नोक्सानी यस बीमालेख अन्तर्गत पर्नेछैन । बीमकले कुनै हानि-नोक्सानी यस बीमालेख पर्दैन भनी कुनै कारवाही वा मुद्दा वा अरू कार्यविधि अपनाएको अवस्थामा यस प्रकारको हानि-नोक्सानी यस बीमालेख अन्तर्गत पर्दछ भन्ने कुरा प्रमाणित गर्ने अभिभारा बीमितको हुनेछ ।

(ख) बीमितको तलबी कर्मचारी वा कामदार बाहेक संचालक वा साझेदारहरूबाट हुन गएको गलत कार्य वा भूलको कारणले हुन गएको पूरा वा आंशिक हानि-नोक्सानी ।

(ग) हानि-नोक्सानी हुनुभन्दा अगावै बीमितबाट सांकेतिक वा न्यूनतम मूल्य र विवरण सुनिश्चित नगरिएका बीमितको जिम्मामा राखिएका कुनै धनद्रव्य, धितोको लागि लिइएको सुरक्षण वा बैयक्तिक सम्पत्तिको हानि-नोक्सानी ।

(घ) बीमित वा अरू कसैको नाममा गरिएको र बीमितको जानकारीमा रहेको वा नरहेको जे भए तापनि वास्तविक वा काल्पनिक ब्यापारबाट उत्पन्न हुनगएको प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष हानि-नोक्सानी तथा सो ब्यापारको सम्बन्धमा वा सोको हिसाव किताब विवरण राख्ने सम्बन्धमा कर्मचारी वा कामदारले कुनै काम गरेको वा नगरेको कारणबाट उत्पन्न हानि-नोक्सानी ।

(ङ) (अ) यस बीमालेखमा सुरक्षण गरिएको जोखिम/अवस्थाबाट भएको क्षति/हानि-नोक्सानीको परिणामस्वरूप सिर्जना भएको क्षति/हानि-नोक्सानी (Consequential Loss) ।

(आ) आणविक हातहतियार वा तत्सम्बन्धी पदार्थ, आणबिक विकिरण वा आणविक इन्धन वा आणविक इन्धनको ज्वलनपछि शेष रहेको बेकम्मा पदार्थबाट निस्कने रेडियो सक्रियताको संसर्गबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपले भएको कुनै क्षति/हानि-नोक्सानी वा सोबाट सिर्जित कुनै किसिमको कानूनी दायित्व ।

(च) बीमितको आफ्नै वा निजले अरू कुनै ब्यक्तिसंग करार सेवाको आधारमा वा अन्य कुनै तवरबाट हक हिस्सा राखेको कुनै कम्प्यूटरबाट गलत कम्प्यूटर प्रोगाम वा कर्मचारी वा कामदारले वा बाहिरी कुनै ब्यक्तिले कम्प्यूटर प्रोगामको धोखापूर्ण प्रयोगबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा उत्पन्न हानि-नोक्सानी ।

(छ) कुनै कर्मचारी वा कामदार बदनियत राखी संलग्न भएको कुनै हानि-नोक्सानी पत्ता लागिसकेपछि त्यस्तो सम्बन्धित कर्मचारी वा कामदारले कुनै कार्य गरेको वा नगरेको कारणबाट उत्पन्न हानि-नोक्सानी ।

६. शर्तहरू (Conditions)

(क) सूचना (Notice)

यस बीमालेख अन्तर्गत दिइने वा गरिने प्रत्येक सूचना वा पत्र ब्यवहार बीमकको कार्यालयमा लिखित रूपमा दिनु वा गर्नु पर्नेछ ।

(ख) झुठ्ठा बयान (Misdescription)

यस बीमालेख अन्तर्गत बीमा गरिएको सम्पत्ति वा सो सम्पत्ति रहेको कुनै भवन वा स्थानको बारेमा बीमित/प्रस्तावकले आफूलाई जानकारी भएको विषयमा मूलभूत विवरण दिंदा झुठ्ठा विवरण दिएमा वा जोखिम विश्लेषण गर्नको लागि आवश्यक पर्ने वास्तविकता लुकाई झुठ्ठा कुरा उल्लेख गरेमा वा वास्तविकताको उल्लेख गर्दा कुनै वस्तुगत तथ्य छूट हुन गएमा वा यदि कुनै जालसाजी भएमा वा बीमित वा बीमितको तर्फबाट काम गर्ने ब्यक्तिले यस बीमालेख अन्तर्गत कुनै लाभ उठाउने उद्देश्यले जालसाजीबाट हानि-नोक्सानी हुन गएमा यस बीमालेख अन्तर्गत दावी भुक्तानी हुनेछैन ।

(ग) सावधानी (Reasonable Care)

बीमितले बीमा गरिएको सम्पत्तिलाई कुनै दुर्घटना, हानि-नोक्सानी वा क्षतिबाट बचाउनको लागि पर्याप्त सावधानी अपनाउनु पर्दछ । सबै बीमा गरिएको सम्पत्ति राखिएको परिसरको सबै झ्यालढोका तथा अन्य निकासहरू मजबुत राख्न तथा परिसर/कोठाहरूको सुरक्षणको लागि समेत सम्पूर्ण मनासिव उपायहरू अपनाउनु पर्नेछ ।

(घ) लेखापरीक्षण (Audit)

बीमितको लेखा तथा अन्य स्रेस्ताहरू प्रत्येक बर्ष रजिष्टर्ड लेखापरीक्षबाट लेखापरीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

(ङ) बीमालेखको खारेजी (Cancellation Clause)

१. बीमकले बीमितको अन्तिम ठेगानामा हुलाकबाट रजिष्ट्री गरी पठाएको पन्ध्र दिनको सूचनाद्वारा यो बीमालेख खारेज गर्न सक्नेछ र यस अवस्थामा बीमकले बीमितलाई यो बीमालेख खारेज भएको मितिले बाँकी अवधिको समानुपातिक बीमाशुल्क फिर्ता गर्नेछ ।

२. बीमितले बीमकलाई पन्ध्र दिनको सूचना दिई बीमालेख रद्द गर्न सक्नेछ । यस अवस्थामा बीमालेख कायम रहेको अवधिको निमित्त देहाय बमोजिमको छोटो अवधिको दरले हुन आउने बीमाशुल्क रकम कट्टी गरी बाँकी बीमाशुल्क बीमकले फिर्ता गर्नेछ ।

अवधि	वार्षिक बीमाशुल्कको प्रतिशत
एक हप्तासम्म	दश प्रतिशत
एक महिनासम्म	बीस प्रतिशत
दुई महिनासम्म	तीस प्रतिशत
तीन महिनासम्म	चालिस प्रतिशत
पाँच महिनासम्म	साठी प्रतिशत
छ महिनासम्म	सत्तरी प्रतिशत
सात महिनासम्म	असी प्रतिशत
आठ महिनासम्म	नब्बे प्रतिशत
आठ महिनाभन्दा बढीको लागि	शत प्रतिशत

तर बीमाशुल्क फिर्ता हुने प्रयोजनको लागि बीमालेख कायम रहेको अवधिभर कुनै दावी नभएको हुनु पर्नेछ ।

(च) दावी सम्बन्धी कार्यविधि (Claim Procedure)

यस बीमालेख अन्तर्गत कुनै दावीको सिर्जना भएको वा हुन सक्ने कुनै घटना उत्पन्न भएपछि बीमितले

१. प्रहरी कार्यालयमा तत्कालै दरखास्त दिनु पर्नेछ र हराए नासिएको सम्पत्ति प्राप्त गर्न तथा अभियुक्त वा दोषी व्यक्तिलाई पक्राउ गर्नको लागि सबै सम्भव उपायहरू अवलम्बन गर्नु पर्नेछ । साथै निजको बिरूद्ध उपयुक्त विभागीय कारवाही गर्नु गराउनु पर्नेछ ।

२. यस्तो दावीको सूचना तत्कालै बीमकलाई दिनु पर्नेछ र त्यसपछि यथासम्भव छिटो बीमितले आफ्नै खर्चमा हानि-नोक्सानी वा क्षति भएको रकमको विस्तृत विवरणको साथै बीमकले मनासिव रूपमा माग गर्न सक्ने दावी प्रमाणित गर्ने सबै प्रमाण तथा स्पष्ट विवरण बीमक समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(छ) हिसाब किताब स्रेस्ताको जाँच (Examination of Books of Accounts)

बीमितलाई कुनै हानि-नोक्सानी पुगेको खण्डमा बीमकले चाहेको बखत बीमकको प्रतिनिधिले त्यस्तो हानि-नोक्सानीको परिस्थितिको अध्ययन, परीक्षण गर्न पाउने छ र बीमकले माग गरेपछि बीमितले आफूसंग वा आफ्नो जिम्मामा रहेको सो हानि-नोक्सानी क्षतिसंग सम्बन्धित वा सोसंग सम्बन्धित हुन सक्ने टिपोटहरू, भएका सबै स्रेस्ता, हिसाब किताब विवरण, पूर्जा वा निस्सा र कागजातहरू पेश गर्नु पर्नेछ । त्यस्ता दावीसंग सम्बन्धित वा उक्त दावीको सत्यतथ्य पत्ता लगाउन वा यस बीमालेख बमोजिम बीमकको दायित्व निर्धारण गर्न कुनै किसिमबाट बीमकलाई सहयोगी हुन सक्ने बीमकबाट माग गरिएका सम्पूर्ण कागजात एवं दस्तावेजहरूको प्रतिलिपि तथा बिवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ज) पुनः प्राप्त गर्ने अधिकार (Right to Recoveries)

कुनै कर्मचारी वा कामदारले बदनियत राखी कुनै कार्य गरेको वा नगरेको कारणबाट परेको दावी भुक्तानी गर्नु पर्दा त्यस्तो कामदारलाई बीमितले तिर्नु बुझाउनु बाँकी कुनै पनि रकम भएमा दावी भुक्तानी गर्नु पर्ने रकमबाट त्यस्तो रकम कट्टा गरिनेछ । दावी भुक्तानी गर्दा बीमकले उक्त कामदार वा कर्मचारीको हात वा कब्जामा रहेको तथा निजको अधिकार अन्तर्गत पर्न आउने चल, अचल धनमाल, सम्पत्ति वा सामानबाट असुल उपर गरी रकम भुक्तानी गर्न प्राथमिकता दिनेछ ।

दावी गरिएको कुनै पनि सम्पत्तिको प्राप्तिको लागि बीमकले आफ्नो वा बीमितको नामबाट सबै उपायहरू अवलम्बन गर्न पाउनेछ र बीमितले बीमकलाई उक्त कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्नुको साथै सम्बन्धित सम्पूर्ण सूचनाहरू उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । बीमितले छिनोफानो गरिने सम्पत्ति उपरको निजको कानूनी एकाधिकार रहेको प्रमाण पनि बीमक समक्ष प्रस्तुत गर्नुपर्नेछ ।

कुनै दावीको छिनोफानो गरिसकेपछि प्राप्त गरिएको कुनै धनमाल बीमकको सम्पत्ति मानिनेछ । तर बीमकले भुक्तानी गरेको रकम भन्दा बढी रकमको हकमा यो व्यवस्था लागू हुने छैन ।

(झ) प्रत्यासन (Subrogation)

बीमितले यस बीमालेख अन्तर्गत क्षतिपूर्तिको भुक्तानी प्राप्त गर्दा सो क्षति/हानि-नोक्सानीको अन्य कुनै पक्षबाट क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्न सक्ने रहेछ भने त्यस्तो क्षतिपूर्ति प्राप्त गर्ने अधिकार बीमकलाई सुम्पनु पर्नेछ । बीमकबाट क्षतिपूर्ति पाउनु अगावै वा पछि जुनसुकै वखत पनि बीमकले मनासिव र आवश्यक देखेको काम कारवाही बीमकको खर्चमा बीमितले गर्नु पर्नेछ वा सो गर्न बीमकलाई अनुमति दिनु पर्नेछ ।

(ञ) योगदान (Contribution)

यदि यो बीमालेखले सुरक्षण प्रदान गर्ने कुनै क्षतिको सम्बन्धमा अन्य बीमाले पनि सुरक्षण प्रदान गरेको रहेछ भने बीमकले यस सम्बन्धी समानुपातिक र कमभन्दा बढी भुक्तानी गर्न बाध्य हुनेछैन ।

(ट) जालसाजी (Fraud)

दावी जालसाजीपूर्ण भएमा वा वीमितले कुनै जालसाजीपूर्ण तरिका वा उपाय अवलम्वन गरेमा वा निजको तर्फबाट कसैले अनुचित फाइदा लिन खोजेमा वा सुनियोजित तवरबाट कुनै विध्वंस वा हानि-नोक्सानी वा क्षति पुऱ्याएमा वा बीमितको सुबिधाको लागि कुनै कार्य गरेमा यो बीमालेख अनुसारको सम्पूर्ण फाइदाहरू जफत गरिनेछ ।

(ठ) मध्यस्थता (Arbitration)

यो बीमालेख अन्तर्गत भुक्तानी गर्नुपर्ने परिमाण, बीमालेखको शर्त, सुबिधा तथा अपवाद आदिमा कुनै किसिमको विवाद हुन आएमा बीमा ऐन, २०४९ तथा अन्य प्रचलित ऐन कानून बमोजिम हुनेछ ।

(ड) पालना गर्नु पर्ने (Observance of Terms & Conditions)

यस बीमालेख अन्तर्गत पालना गर्नुपर्ने वा पूरा गर्नुपर्ने शर्त, बन्देज वा बीमालेखमा समावेश गरिएका सम्पुष्टिहरू बीमितको हकमा केही गर्नुपर्ने वा पालना गर्न बाध्यकारी हुने अवस्थामा तथा प्रस्ताव फाराममा उल्लेखित भनाइको सत्यता यस बीमकको बीमालेख दायित्वको आधार हुनेछ ।